

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO
DĖL TARPTAUTINĖS HIDROGRAFIJOS ORGANIZACIJOS KONVENCIJOS, IŠ
DALIES PAKEISTOS 2005 M. BALANDŽIO 14 D. PROTOKOLU, ĮSIGALIOJUSIOS
2016 M. LAPKRIČIO 8 D. RATIFIKAVIMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, Įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymo dėl Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencijos, iš dalies pakeistos 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusios 2016 m. lapkričio 8 d., ratifikavimo projekto (toliau – Įstatymo projektas) tikslas – ratifikuoti Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvenciją, iš dalies pakeistą 2005 m. balandžio 14 d. protokolu, įsigaliojusią 2016 m. lapkričio 8 d. (toliau – Konvencija).

Lietuvos Respublika, neratifikavusi Konvencijos ir neprisijungusi prie Tarptautinės hidrografijos organizacijos (toliau – IHO), yra vienintelė Europos Sąjungos valstybė, kuri nėra šios organizacijos pilnateisė narė. Priėmus įstatymo projektą ir ratifikavus Konvenciją, Lietuva taptų IHO nare.

1921 m. įkurta IHO yra tarpvyriausybinė, techninė ir konsultacinė organizacija, vienijanti 99 pasaulio valstybes, su biuru Monake. Viena iš pagrindinių organizacijos tikslų – įvairių tarptautinių standartų ir rekomendacijų tvirtinimas, hidrografijos ir laivybos jūrlapių paslaugų nuostatų globalus koordinavimas. Organizacija turi stebėtojo statusą Jungtinėse Tautose, bendradarbiauja su Tarptautine jūrų organizacija (IMO). Pagal Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos ir Tarptautinės jūrų organizacijos (IMO) nuolatinės rekomendacijas, kiekviena pakrantės valstybė turėtų būti IHO narė, kad *inter alia* galėtų vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus hidrografijos srityje.

IHO skatina organizacijos valstybės nares steigti regionines hidrografijos komisijas, kurios koordinuotų hidrogrfinę veiklą ir bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu, dėl to Baltijos jūros regione įkurta Baltijos jūros hidrografijos komisija (BSHC), kurios narėmis yra Danija, Estija, Suomija, Vokietija, Latvija, Lenkija, Rusijos Federacija (nuo 2022 m. kovo mėn. nekviečiama į posėdžius) ir Švedija. Lietuva jau daugelį metų yra asocijuota BSHC narė, tačiau negali tapti oficialia pilnateise nare, nes nėra IHO narė.

2022 m. Tarptautinė jūrų organizacija (IMO) pritarė naujos kartos navigacinių sistemų tarptautinėje laivyboje įvedimui. IHO kuria naujus techniniais standartais, juos prižiūri ir pasauliniu mastu organizuoja naujos serijos hidrografijos standartų diegimą. Nuo 2026 metų šiuo metu naudojamas S-57 elektroninių jūrlapių duomenų apsikeitimo standartas bus pakeistas nauju S-100 standartu. Lietuvos narystė IHO ir BSHC užtikrintų glaudesnę tarpvalstybinį bendradarbiavimą, reikalingą naujos kartos navigacijos produktų kūrimo stebėsenai ir įgyvendinimui.

Lietuvai kaip asocijuotai, o ne pilnateisei narei taip pat trūksta reikalingų išteklių, todėl susiduriama su iššūkiais neatsilikti nuo pasaulinių hidrografijos tendencijų. Tapimas IHO nare suteiktų prieigą prie visų IHO standartizacijos ir gebėjimų stiprinimo procesų ir padėtų toliau plėtoti Lietuvos nacionalinę hidrogrfinę veiklą, užtikrinant įsipareigojimus vykdyti pasaulines jūrų saugos ir aplinkosaugos pareigas.

Valstybės, kurios nėra IHO narės, praranda profesinio tobulėjimo ir techninės pagalbos galimybes. Lietuvoje nėra mokymo centrų, rengiančių kartografijos ir hidrografijos specialistus, todėl buvimas IHO nare atvertų galimybes ne tik gilinti žinias ir įgūdžius esamiems specialistams, bet ir užtikrintų naujų specialistų tinkamą parengimą (kaitumą).

Tapus pilnateise IHO nare būtų sustiprintas Lietuvos kaip jūrinės valstybės įvaizdis, padidėtų NATO valstybių, mokslo įstaigų ir kitų užsienio organizacijų pasitikėjimas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai ir rengėjai

Įstatymo projekto parengimą iniciavo Lietuvos transporto saugos administracija: Administracijos vadovas Genius Lukošius (tel. +370 5278 5602, el. p. genius.lukosius@ltsa.lt), Jūrų departamento direktorė Vilma Ketlerienė (tel. +370 618 10156, el. p. vilma.ketleriene@ltsa.lt).

Įstatymo projektą parengė Tarptautinio bendradarbiavimo grupės (vadovas Gytis Mažeika, tel. +370 659 35155, el. p. gytis.mazeika@sumin.lt) patarėja Jolanta Šukštienė (tel. +370 607 59964, el. p. jolanta.sukstiene@sumin.lt).

3. Dabartinis Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių reguliavimas

Šiuo metu Lietuvoje hidrografines funkcijas vykdo Lietuvos transporto saugos administracija (toliau – LTSA). LTSA sudaro ir platina tik nacionalinius popierinius jūrlapius, kurie nėra vertinami kaip atitinkantys IHO keliamus reikalavimus. Lietuvai tapus IHO nare, LTSA išleidžiami jūrlapiai oficialiai galės būti įtraukti į IHO leidžiamų jūrlapių INT seriją.

4. Siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir laukiami teigiami rezultatai

Įstatymo projektu nesiūloma naujų teisinio reguliavimo nuostatų.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Įstatymo projekto nuostatos neturės neigiamų pasekmių ekonomikai, socialinei aplinkai ar viešajam administravimui.

6. Galima priimto įstatymo įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas nenumato įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymo inkorporavimui į teisinę sistemą kitų įstatymų priimti, galiojančių įstatymų pakeisti ar panaikinti nereikės.

10. Įstatymo projekto atitiktis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimams, Įstatymo projekto sąvokų ir jas įvardijančių terminų įvertinimas Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nėra sąvokų ar jas įvardijančių terminų, kuriuos reikėtų įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas, Europos Sąjungos teisei neprieštarauja.

12. Įstatymui įgyvendinti reikalingi įgyvendinamieji teisės aktai, šių aktų rengėjai ir parengimo terminai

Įstatymo projekto nuostatoms įgyvendinti priimti papildomų teisės aktų nereikia.

13. Valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

IHO valstybės narės moka kasmetinį nario mokestį organizacijai. Kasmetinis Lietuvos narystės mokestis IHO priklausytų nuo su valstybės vėliava plaukiojančio laivyno tonažo, įskaitant ir karinį laivyną. Praėjusių metų duomenimis Lietuvai narystės mokestis sudarytų apie 20 000 eurų kasmet. Padidėjus laivyno tonažui (taip pat ir dėl laivo „Independence“), padidėtų ir kasmet mokamas narystės mokestis. Narystės mokestis organizacijai būtų mokamas iš Susisiekimo ministerijai skirtų biudžetinių asignavimų.

14. Įstatymų projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Tarptautinė hidrografijos organizacija“, „Tarptautinės hidrografijos organizacijos konvencija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.